

SUOMEN LATU

KOKO PERHEEN LINTURETKI VINKKEJÄ OHJAAJILLE

Koko perheelle suunnatulle linturetkelle tulee monen ikäisiä osallistujia taaperoista isovanhempiin. Silloin retkestä suunnitellaan mahdollisimman leppoisa ja helppo paikkaan, jonka sijainti on lähellä. Maasto on helppokulkuista ja liikkuminen tapahtuu kaikessa rauhassa kävellen, lähiluontoa tarkkaillen. Erinomaisia kohteita ovat pienikokoiset lintulammet asutusten lähellä. Siellä linnut yleensä ovat jo tottuneita ihmisiin ja lintujen tarkkailu onnistuu myös ilman optiikkaa. Etenkin jos tarkkailtavia kohteita on vähän tai ne ovat kaukana, pysähdysajat kannattaa pitää melko lyhyinä, sillä ilman mielenkiintoista seurattavaa lasten keskittyminen herpaantuu helposti.

Ohjatulle linturetkelle osallistutaan yleensä siksi, että halutaan oppia tuntemaan lintuja ja kuulla niiden elintavoista, niinpä ohjaajan kuuleminen on tärkeää. Jo retken alussa ryhmää kannattaa ohjeistaa, että suurin osa linnuista havaitaan ensin äänestä. Siksi kannustetaan ryhmää kulkemaan hiljaa ja kuuntelemaan lintujen ääniä. Ryhmälle on hyvä myös kertoa, että kokeneet harrastajat tunnistavat 90 % linnuista ilman värituntomerkkejä. Niinpä osallistujiaakin opastetaan havainnoimaan äänien lisäksi myös linnun kokoa, muotoa, käyttäytymistä ja liikkumista.

Tarvittaessa ryhmä pysäytetään ja kerätään kokoon, jotta kaikkien on mahdollista kuulla, mitä ohjaajalla on kerrottavana. Linnuista käytetään suomenkielisiä lajinimiä ja vältetään erikoissanastoa. Jos ohjaaja osaa kertoa esim. lintujen elintavoista hauskoja yksityiskohtia, elävöittää se retkeä ja lisää osallistujien mielenkiintoa. Annetaan kuitenkin tilaa myös osallistujien ja etenkin lasten omille havainnoille.

Lasten näkökulmasta varis, jota pääsee tarkkailemaan lähietäisyydeltä, on mielenkiintoisempi kuin jokin kaukana oleva superharvinaisuus. Niinpä lintua (lajista riippumatta), jota on mahdollista seurata kunnolla pidempään, kannattaa myös jäädä tarkkailemaan ja ”ottaa kaikki ilo irti”. Voidaan pohtia yhdessä, mitä se tekee ja miksi. Esimerkiksi peippokoiraan lauleskelun seuraaminen osoittaa havainnollisesti, että siihen liittyy myös melkoista pörhistelyä ja mahtailua. Silloin voidaan yrittää löytää myös peipponaaras, johon se yrittää tehdä vaikutuksen. Tai jos vesilintuparvi yhtäkkiä pyrähtää kovaaäänisesti lentoon tai harakat ja varikset alkavat kovaaäänisesti ”rähistä”, kannattaa ryhtyä tarkkailemaan, onko joku peto lähistöllä.

Pienten lasten on vaikeaa katsoa kiikareilla ja kaukoputkella. Kaukoputki on kuitenkin kiikareita parempi, kun se on tarkennettu valmiiksi kohteeseen. Isommille lapsille puolestaan juuri em. välineet saattavat tuoda lisää kiinnostusta lintujen tarkkailuun. Mukana on hyvä olla myös lintukirja, jonka kuvista voi vielä näyttää linnut, joiden tuntomerkkejä on vaikea nähdä.

Kaikkia lintuja ei tarvitse osata tunnistaa. Perheretkellä yhdessä havaintojen tekeminen ja ihmettely sekä luonnossa liikkuminen ovat nimeämistä tärkeämpää. Eikä ole kovin vakavaa, jos lasten mielestä koppakuoriainen polulla on mielenkiintoisempi kuin juuri sillä hetkellä yli lentävä kurkiaura.

